

سرفصل درس «مبانی آموزش مطالعات اجتماعی»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش مهارت های اجتماعی به دانش آموزان، نقش تعیین کننده ای در برقراری ارتباط مثبت و سازنده با دیگران و مشارکت پذیری آنان در فعالیت های جمعی برای روبرو شدن با تغییرات و تحولات محیط اجتماعی در سطح محلی و جهانی دارد. تحقق این امر در گرو آن است که معلمان توانایی تحلیل برنامه درسی و تطبیق آن با نیاز های یادگیرندگان را کسب نموده و بتوانند با شناخت عمیق نسبت به برنامه درسی مطالعات اجتماعی فرصت های یادگیری تلفیقی را با بهره گیری از ظرفیت های محیط زندگی طراحی نمایند.

نام درس: مبانی آموزش مطالعات اجتماعی				مشخصات درس
<p>اهداف / پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:</p> <p>با مطالعه پیشینه آموزش مطالعات اجتماعی تحولات این موضوع و ارتباط آن با مباحث اساسی در حوزه آموزش مطالعات اجتماعی را تحلیل و ارتباط آن با نیاز یادگیرندگان در موقعیت اجتماعی محل خدمت خود را گزارش نماید.</p> <p>ساختار برنامه درسی مطالعات اجتماعی را تحلیل و نقش نظریه های یادگیری در انتخاب و سازماندهی اهداف، محتوا، روش های تدریس و تأثیر آن بر تصمیمات کلاس درس را گزارش نماید.</p>				<p>نوع درس: نظری</p> <p>تعداد واحد: ۲</p> <p>زمان درس: ۳۲ ساعت</p> <p>پیشنیاز: اصول و روش های تدریس</p>
				<p>شایستگی اساسی:</p> <p><i>Ck&pck</i> کد ۱-۲ &</p> <p>۳-۴ & ۳-۳ & ۲-۱</p>
ملاک ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	
نظریه های رشد اجتماعی	در مقایسه نظریه های رشدی صرفاً اطلاعات ارائه شده در متون را جمع آوری و بدون ارائه تحلیل حاصل از مقایسه دیدگاه ها آن را گزارش نموده است.	در مقایسه نظریه های رشدی شباهت ها و تفاوت ها را مشخص و بر برخی از دلالت های تربیت اجتماعی تأکید و یافته ها را در قالب یک گزارش منسجم ارائه نموده.	نظریه های مختلف را از جهت شباهت و تفاوت آن ها مقایسه و در تحلیل ارائه شده دلالت های هر یک از دیدگاه ها در تربیت اجتماعی را منعکس نموده است..	
ساختار برنامه درسی	در شبکه ترسیم شده از مفاهیم و مهارت ها رابطه میان حوزه های موضوعی را به صورت موردی نشان داده، و شبکه منعکس کننده تحلیل همه جانبه برنامه درسی نیست.	در شبکه رسم شده از مفاهیم و مهارت ها رابطه میان حوزه های موضوعی را با توجه به زیر مجموعه هر یک از آن ها نشان داده است.	در شبکه رسم شده از مفاهیم، مهارت ها ضمن نشان دادن رابطه واضحی میان حوزه های موضوعی به برخی از خلاء ها یا محدودیت ها (بدفهمی ها در درک مفاهیم) اشاره نموده	

است.				
تم انتخاب شده برای طراحی فعالیت یادگیری امکان تلفیق مفاهیم و مهارت ها در درون و بیرون حوزه موضوعی فراهم کرده است.	تم انتخاب شده برای طراحی فعالیت یادگیری امکان تلفیق مفاهیم و مهارت ها در درون حوزه موضوعی را فراهم نموده اما نتوانسته پیوند میان آن را به صورت عمیق و یکپارچه برقرار نماید.	تم انتخاب شده برای طراحی فعالیت یادگیری امکان تلفیق مفاهیم و مهارت های محدودی را فراهم می کند.	موقعیت یادگیری تماتیک	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف مطالعات اجتماعی
- ضرورت و اهمیت برنامه‌ی درسی مطالعات اجتماعی
- تاریخچه مطالعات اجتماعی
- ویژگی‌های کلاس مطالعات اجتماعی
- نیازهای محلی
- تفاوت‌های و ویژگی‌های یادگیرندگان
- تمایلات طبیعی کودکان
- کودکان چه چیزهایی را باید بدانند.

تکالیف یادگیری:

۱) تکمیل جدول روند تغییرات آموزش مطالعات اجتماعی و شناسایی دلایل آن / مطالعه منابع معرفی شده و پاسخ به پرسش‌های طرح شده/تکمیل برگه سئوالات.

۲) مشاهده کلاس درس (مستقیم/ فیلم) و تهیه گزارش از تعامل معلم با دانش آموزان

نظریه‌های یادگیری و آموزشی مطالعات اجتماعی و کاربردهای آنها

- نظریه‌ی برونر
- نظریه‌ی ژان پیاژه
- نظریه‌ی ویگوتسکی
- نظریه‌ی راجرز
- نظریه هواردگاردنر

تکالیف یادگیری:

- (۱) تحلیل نمونه گزارش های رفتارهای اجتماعی کودکان در موقعیت های مختلف و تکمیل کاربرگ
(۲) مطالعه متون خوانی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

تکالیف عملکردی:

تهیه جدول مقایسه ای نظریه ها در زمینه رشد اجتماعی کودکان و کاربرد های آن در آموزش مطالعات اجتماعی

فصل دوم: مهارت های اساسی در برنامه درسی مطالعات اجتماعی

- سواد عددی
- سواد خواندن
- مهارت فناوری
- مهارت های زندگی
- مهارت های زندگی

- شناخت خود
- ارزش ها
- ارتباط با دیگران
- هدف گذاری
- تصمیم گیری
- مهار کردن خشم
- مراقبت از سلامتی
- مهارت کاوشگری

تکالیف یادگیری:

طراحی یک نمونه فعالیت برای آموزش یکی از مهارت ها در برنامه درسی

تکالیف عملکردی:

مشاهده و تحلیل یک موقعیت یادگیری و بررسی میزان پرداختن به مهارت ها در آموزش مطالعات اجتماعی (مشاهده مستقیم کلاس درس / مشاهده فیلم)

فصل سوم: برنامه ی درسی مطالعات اجتماعی

- اهداف
- مفاهیم و مهارت های اساسی در مطالعات اجتماعی
- حوزه های موضوعی در برنامه درسی مطالعات اجتماعی

- ارزش ها در برنامه درسی مطالعات اجتماعی

تکالیف یادگیری:

- ۱) بررسی رابطه میان تم‌ها با مفاهیم و مهارت‌ها در برنامه درسی مطالعات اجتماعی
- ۲) بررسی ارتباط حوزه‌های موضوعی و مهارت‌ها در برنامه‌ی درسی مطالعات اجتماعی
- ۳) مشاهده کلاس درس (مستقیم/ فیلم) و تحلیل راهکارهای استفاده شده برای آموزش ارزش‌ها

تکالیف عملکردی:

رسم شبکه ارتباطی میان حوزه‌های موضوعی، مفاهیم و مهارت‌ها در برنامه درسی

فصل چهارم: شناسایی و بررسی کتاب درسی مطالعات اجتماعی

- شناسایی ساختار کتاب درسی و ساختار دروس
- مفاهیم
- تم‌ها
- مهارت‌ها
- فرصت‌های یادگیری پیش‌بینی شده
- چگونگی تلفیق محتوا با سایر دروس یا حوزه‌های یادگیری
- بررسی ویژگی‌های کتاب درسی شامل: موضوع کتاب، پایه تحصیلی، حجم و صفحات کتاب، تعداد فصول و بخش‌ها، ساعات پیش‌بینی شده برای تدریس
- ساختار کتاب درسی شامل: تصویر عنوانی، فعالیت آموزشی، مفاهیم، مهارت‌ها، تم‌ها
- ساختار متن آموزشی دروس شامل: متن اطلاع‌رسانی، دستور کار فعالیت علمی، طرح مسئله
- بررسی فصول، بخش‌ها و واحدهای تدریس
- تخصیص ساعات تدریس مناسب به فصول مختلف

گام دوم: دانشجویان ارتباط حوزه‌های یادگیری مطالعات اجتماعی مرتبط با آن را شناسایی کنند.

تکالیف یادگیری:

مشارکت در کارگروه بررسی ساختار کتاب درسی و تهیه گزارش

تکالیف عملکردی:

- ۱) تحلیل یک واحد یادگیری و شناسایی درجه تلفیق مهارت‌ها، ارزش‌ها و مفاهیم حول تم
- ۲) طراحی یک موقعیت یادگیری با رویکرد تلفیقی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم در مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان در تحلیل و پاسخ به پرسش های طرح شده و نیز شیوه مشارکتی و انجام فعالیت های عملی برای درک عمیق تر و بکارگیری آن در موقعیت های واقعی تدریس است. بهره گیری از فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه های مطالعه فردی و بکارگیری راهبرد های شناختی است.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی (۱۳۹۱). روش آموزش مطالعات اجتماعی (رشته آموزش ابتدایی).

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۸ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره
ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

